

Sør-Afrika

Fagmål: Sør-Afrika

Fag

Sør-Afrika

Målpunkt

Studenten skal:

- kunne landets plassering i den sørlige 30/50-sonen og kunne plassere landet geografisk på verdenskartet.
- vite hvor de viktigste vinregionene i landet ligger og ha oversikt over deres typiske vinstiler.
- forstå den historiske utviklingen, og kunne forklare Sør-Afrika rolle i verdens vinhistorie.
- ha oversikt over de mest brukte druesortene i landet.
- forstå oppbygningen av den sør-afrikanske vinloven.

Innhold

- ◆ Kart og plassering
- ◆ Historie
- ◆ Geografi
- ◆ Klima
- ◆ Druer
- ◆ Lover
- ◆ Regioner

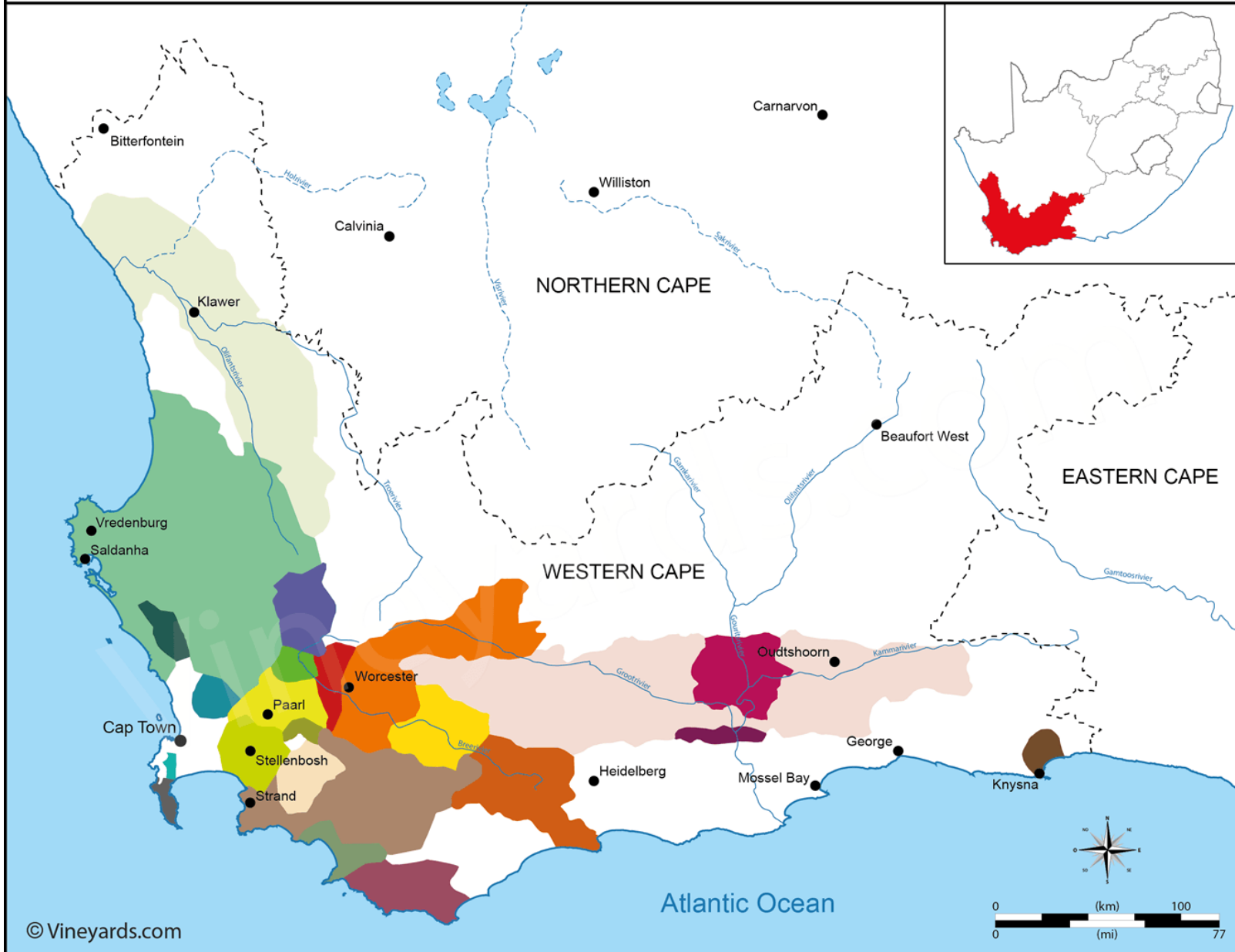

Geografi

- Sør-Afrika ligger på sørlige halvkule, i nord fra 22°S breddegrad til nærmere 35°S i sør.
- Vinområdene ligger i hovedsak sør for 30°S.
- Sør-Afrika grenser til blant annet Namibia, Botswana, Lesotho, Zimbabwe og Mosambique.
- Kystlinjen strekker seg over 2500 km, og påvirkes av tre ulike hav – Atlanterhavet, Sørishavet og Det Indiske hav.
- Innlandet ligger på 900moh til 2000moh med Drakensberg-platået i øst som har de høyeste fjelltoppene på over 3000 moh.
- Det finnes ingen naturlige innsjøer, derfor er elvene viktige vannkilder – eks. Oliphant river.

Coastal Region

- Swartland
- Darling
- Tulbagh
- Tygerberg
- Constantia
- Cape Point
- Stellenbosh
- Paarl
- Wellington
- Franschhoek Valley

Breede River Valley

- Robertson
- Worcester
- Bredekloof

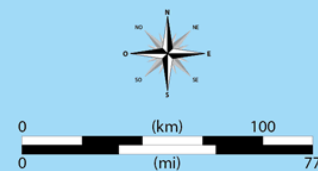
Cape South Coast

- Elgin
- Overberg
- Walker Bay
- Cape Agulhas
- Swellendam
- Plettenberg Bay

Klein Karoo

- Klein Karoo
- Calitzdorp
- Langeberg-Garcia

- Olifants River

1652
Ostindia-kompaniet etablerer forsyningsstasjon for skipsruten mellom Europa og Asia ved Kapp det gode håp.

1815
Vin de Constance – en favoritt i Europa

1918
KWV etableres

1973
Wines of Origin

1994
Apartheid opphører. Slutt på sanksjoner og store endringer i vinproduksjonen. Svarte kan igjen eie vinmark.

I dag
I ferd med å gjenerobre sin opprinnelige status

1659
Cape Grapes

1886
Phylloxera

1948 - 1994
Apartheid – handelssanksjoner og plantesykdommer

1998
KWV mister kontrollen over vinlovgivningen

Klima

Hovedklima: Middelhavsklima

Årstider: Varm sommer fra november til april. Kjøligere og våt vinter.

Temperatur: Stor variasjon i temperatur, fra temperert langs kysten til varmt og svært tørt med behov for irrigasjon i innlandet. Under innhøsting, avhengig av området, ligger dagtemperaturen på 23° til 40°.

Påvirkning: 'The Cape Doctor' er en sørøstlig vind som skapes av at kald luft fra sørishavet møter varm luft fra det indiske hav. Hjelper mot plantesykdom (derav navnet) og skaper lavere temperaturer.

Vekstsesong: november – mars/april, generelt varm vekstsesong uten særlig fare for frost.

Jordsmonn: Stort mangfold, med over 40 ulike jordsmonn. Jord og mye sand, men enkelte isolerte kalkholdige områder.

- ◆ Den mest dyrkede druen i Sør-Afrika er chenin blanc, som lokalt kalles steen.
- ◆ Druen brukes mye i lokale viner, lettdrikkelige hvitviner som ikke er beregnet på eksport.
- ◆ Stadig flere høykvalitetsviner laget på druen kommer i økende tempo.

Grønne og blå druer

- Chenin Blanc
- Colombard
- Sauvignon blanc
- Semillion
- Chardonnay
- Cabernet sauvignon
- Shiraz
- Pinotage
- Merlot
- Ruby Cabernet
- Cinsault
- Pinot Noir

Pinotage:
Sør-Afrikas egen
drue, en
krysning av
cinsault og pinot
noir

Vinloven

- Wines of Origin (WO), etablert i 1973 er Sør-Afrikas kvalitetsstempel på vin fra regulerte geografiske områder.
- Et smakspanel godkjenner vinen, og kvalitetssegl utstedes. Godkjennelsesnummeret finner du igjen på etiketten.
- Vinen må inneholde 85% fra årgangen som vises på etiketten.
- Eksport til EU: krever at vinen inneholder 85 % av druesort som står på etiketten.

Geografisk inndeling

5 hovedområder – geografiske enheter:

- Western Cape
 - Eastern Cape
 - Northern Cape
 - Kwazulu Natal
 - Limpopo
- Disse hovedområdene deles videre inn i distrikter, som Swartland, Stellenbosch, Paarl osv.
 - Distriktene kan deles inn i wards.

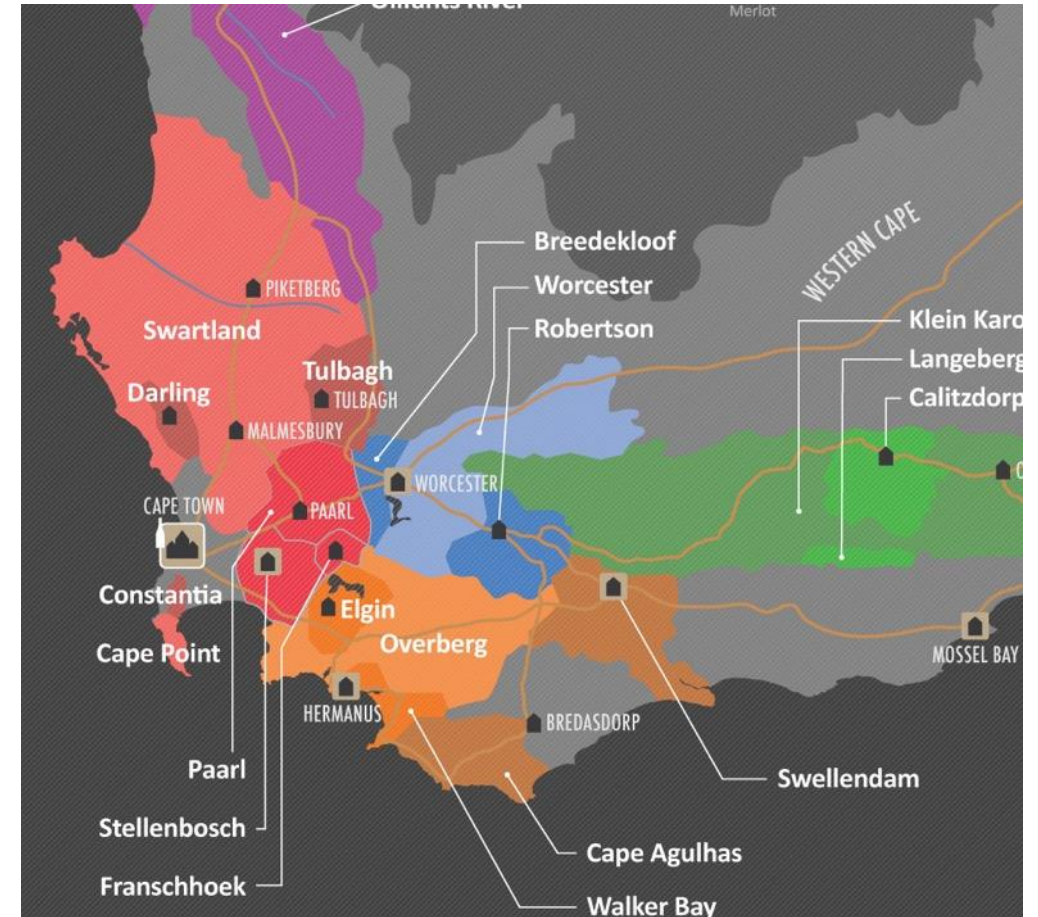
Geografisk inndeling

GI	Region	District	Ward	Estate	
Western Cape	Coastal region	Swartland			
		Stellenbosch			
		Paarl			
	Cape South Coast		Cape Peninsula	Constantia	
			Walker Bay	Hemel-en-Aarde	
			Elgin		
			Cape Agulhas	Elim	
	Breede River Valley		Robertson		
			Worcester		

Hovedområde: Swartland

- **Topografi:** Nord for Cape Town, omkranset av fjell som Piketberg, Porterville, Riebeek, Perdeberg samt elven Berg.
- Variert landskap med vinmarker som klatrer bratt oppover ved foten av fjellene, eller lenger ned i slette- og bakkelandskapet.
- **Klima:** Varmt og tørt middelhavsklima, liten tilgang til vann.
- **Viti/Vini:** de varme tørre forholdene holder soppsykdommer i sjakk.
- Lite vann gir lav avkastning, og økt fruktkonsentrasjon. Utbredt bruk av bushvines – tåler tørke godt, men også espaliermetoden benyttes.
- Dype røtter henter næring langt nede i jorden.

Hovedområde: Swartland

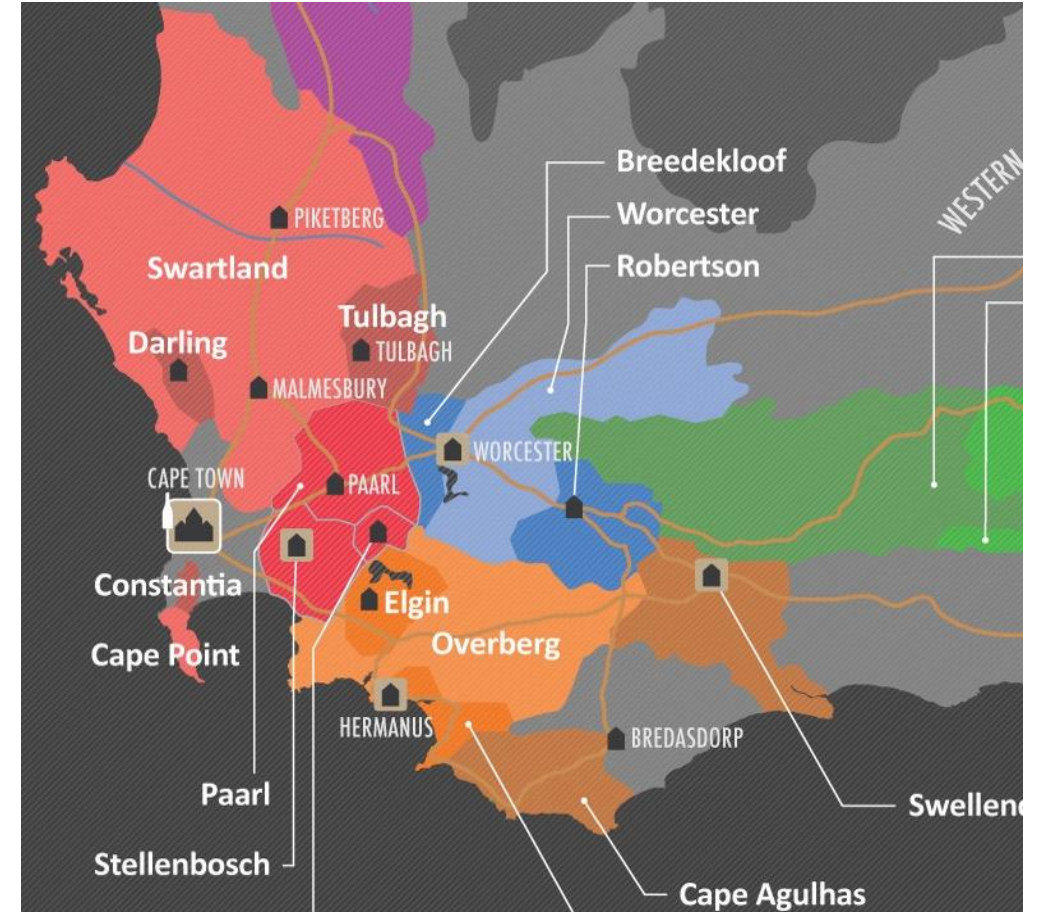
- **Druer:** Chenin blanc, sauvignon blanc, shiraz, pinotage og merlot.
- **Geologi/Jordsmonn:** I hovedsak skifer – Malmesbury skifer oppkalt etter byen. Noe granitt.
- **Vinstil:** Opprinnelig en robust rødvinstil, men nå spennende kvalitetsvarianter av chenin blanc og pinot noir.
- **Viktig å vite:** Området har siden de siste tiårene tiltrukket seg utforskende vinmakere som også er opptatt av vinenes stedsrefleksjon. Godt samhold blant vinmakere, og SIP (Swartland Independent Producers) samler likesinnede vinmakere.

Hovedområdet: Stellenbosch

- **Topografi:** Ligger øst for Cape Town, i et kupert området med elven Eerste. Viktige fjell er Stellenbosch i sør, Simonsberg, Jonkershoek og de massive Drakensteinfjellene i øst og sør-øst. Landskapet er veldrenert og kupert.
- **Klima:** Middelhavsklima, tørt og varmt om sommeren, med kjølige vintre.
- **Viti/Vini:** I gjennomsnitt gir området lavt utbytte, men noen av Sør-Afrikas beste viner. Stellenbosch Universitet tilbyr både vitikultur- og ønologistudie så området er kjent for å ligge langt fremme.

Hovedområde: Stellenbosch

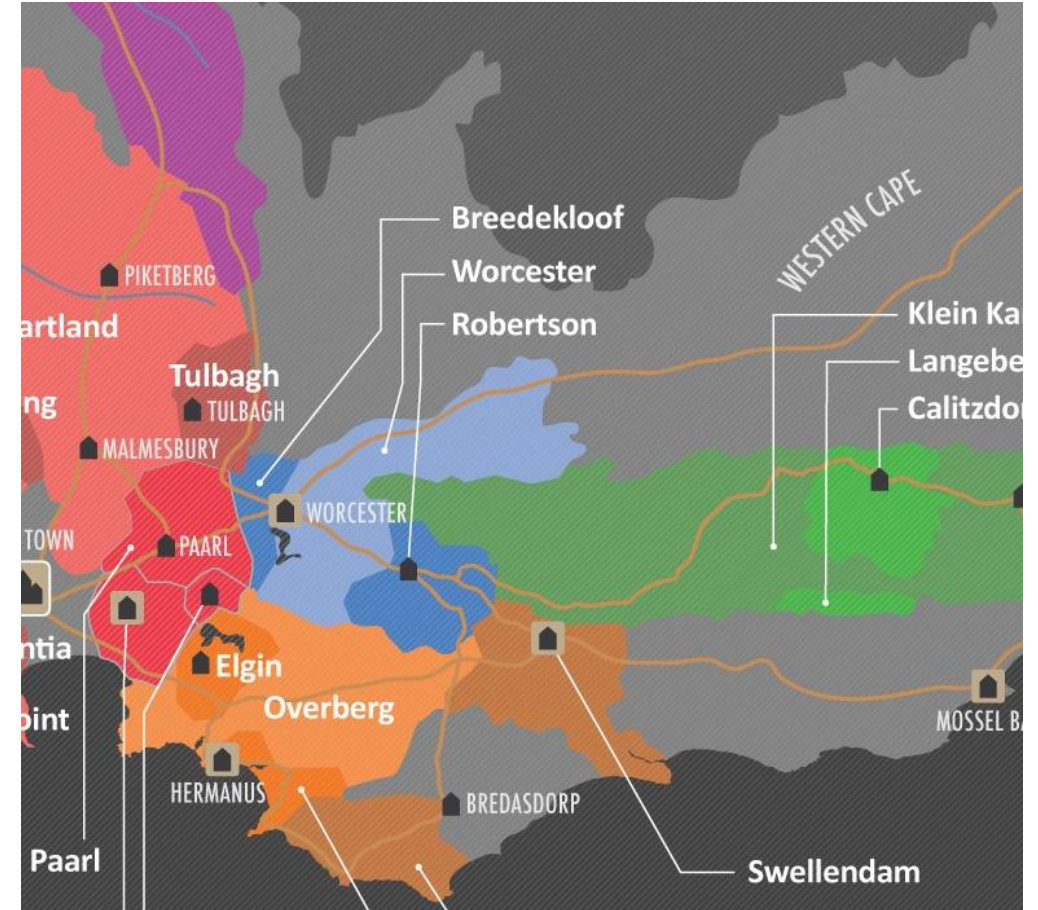
- **Druer:** Chenin blanc, sauvignon blanc, chardonnay. Cabernet sauvignon, shiraz, pinotage, merlot.
- **Geologi/Jordsmonn:** Dekomponert granitt og leire til lett sand.
- **Vinstil:** Opprinnelig dyrket området mye Chenin Blanc, men cabernet sauvignon, shiraz og merlot er nå i fokus. Blends er viktig – også i hvitt.
- **Viktig å vite:** Et av de viktigste vinområdet i Sør-Afrika. Lager mindre enn 9 % av landets vin, men har høy konsentrasjon av de viktigste produsentene.

Hovedområde: Robertson

- ◆ **Klima:** Varmt og tørt, kjølige vinder kommer innover dalen om ettermiddagen.
- ◆ **Topografi:** ligger langs Breede-elven i sør, i en sør-østlig dal ned mot det indiske hav.
- ◆ **Geologi & jordsmonn:** Kalkstein.
- ◆ **Druer:** Chardonnay, sauvignon blanc, cabernet sauvignon, shiraz.

Hovedområde: Robertson

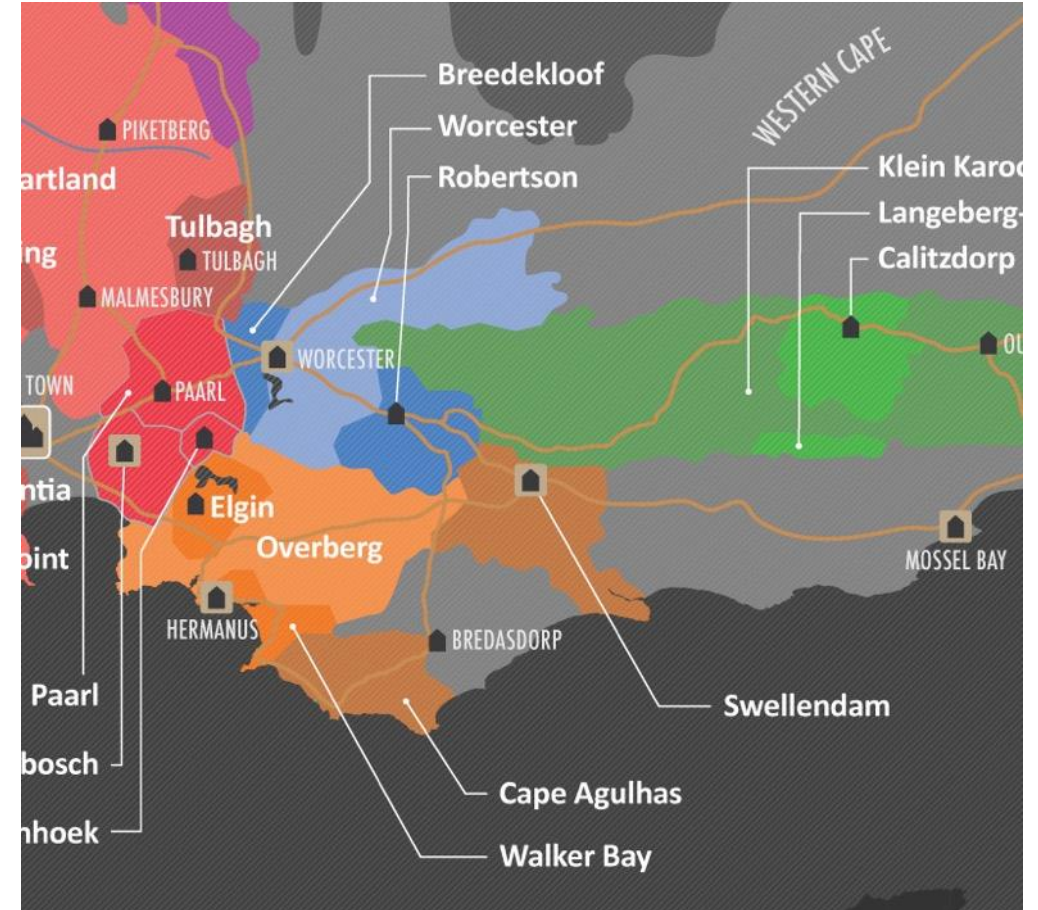
- ◆ **Vinifikasjon & vitikultur:** De fleste vinområdene i Breede River Valley ligger langs elven som fungerer som viktig vanningskilde da det regner veldig lite og sjeldent.
- ◆ **Vinstil:** Fruktig chardonnay med relativt fyldig kropp. shiraz av god kvalitet.
- ◆ **Viktig å vite:** Områdets rødvinproduksjon øker i popularitet. Ligger i den kjøligste delen av Breede River Valley, og påvirkes av kjølig vind fra sør-øst.

Hovedområde: Walker Bay

- ◆ **Klima:** Kjølig klima med maritim påvirkning fra Atlanterhavet.
- ◆ **Topografi:** Området strekker seg innover fra Atlanterhavet med dalføret Hemel-en-Aarde som et av de viktigste districts.
- ◆ **Geologi & jordsmonn:** Skifer, sandstein og leire.
- ◆ **Druer:** Chardonnay, sauvignon blanc, pinot noir

Hovedområde: Walker Bay

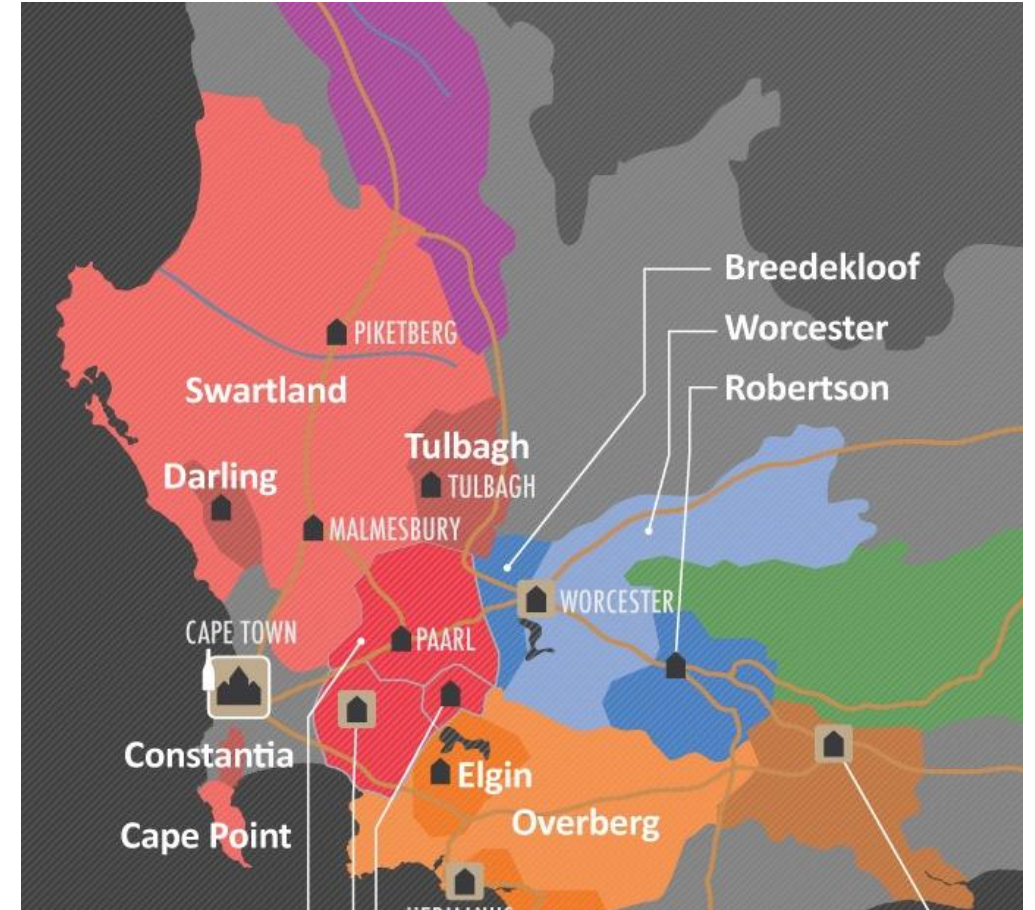
- ◆ **Vinifikasjon & vitikultur:** Tørt område så noe vanning må benyttes, spesielt i innlandsmarkene gjerne består av skifer og sandstein. Det finnes områder med leire som holder på fuktigheten.
- ◆ **Vinstil:** Aromatiske og balanserte viner primært basert på chardonnay og pinot noir laget etter «Burgund-stil».
- ◆ **Viktig å vite:** Ingen dyrket druer i dette kjølige Atlanterhavsklima før Tim Hamilton-Russel bestemte seg for å plante pinot noir i 1975.

Hovedområde: Constantia

- ◆ **Klima:** Kjølig klima med maritim påvirkning fra Atlanterhavet. Constantiabergget gir skygge nedover fjellsiden som hjelper på å holde temperaturene i vinmarken nede.
- ◆ **Topografi:** Fungerer som en drabantby til Cape Town i sør. Strekker seg fra lavlandet og kysten ved False Bay (Atlanterhavet) opp langs sørøstlige sider av Constantiabergget. Høyestliggende vingård er 400 moh.
- ◆ **Geologi & jordsmonn:** Dekomposert granitt som gir veldrenert og fruktbar jord med høyt leireinnhold.

Hovedområde Constantia

- **Druer:** sauvignon blanc, cabernet sauvignon, shiraz, muscat.
- **Vinifikasjon & vitikultur:** Den konstante vinden stresser planten slik at den graver røttene dypt ned for næring. Leiren i jordsmonnet holder godt på fuktigheten slik at plantene klarer seg om sommeren.
- **Vinstil:** Kjølig klima hjelper å beholde en frisk syre og pyraziner (sauvignon blanc) i vinene.
- **Viktig å vite:** Cape Doctor - et kallenavn på konstante vinder som både hjelper og stresser drueplantene langs kysten av Sør-Afrika.

Afrika øvrige

Tunisia

- Frankrike har stor interesse i vinproduksjonen i landet. Druer som carignan, cinsault, grenache, syrah og movèdre er mest utbredt.

Algerie

- I 1930-årene var Algerie en fransk koloni, og en betydelig vinprodusent med stor eksport til Frankrike. Før i tiden var røde viner i fokus, men nå mest hvite viner. Druer: Clairette blanche, ugni blanc / carignan, merlot, grenache.

Marokko

- Godt utgangspunkt for vin sammenliknet med andre land i Nord-Afrika. Høye fjell, og kjølig luft fra Atlanterhavet. Fokuserer på rødvin, cinault-druen er mest utbredt.

Kapp Verde

- Lang vitikulturell historie, spesielt på den vulkanske øya Fogo. Cabernet sauvignon, muscat, touriga nacional og tempranillo er mest utbredt. Jordsmonnet er naturlig nok vulkansk og fruktbart. Kapp Verde ligger på breddegraden 14° N, men vinmarker på 1500 moh veier opp for den varme breddegraden.

Norsk
Sommelier-
Utdannelse